

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МИСТЕЦТВ ТА ДИЗАЙНУ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Головатуризмальної комісії

ВСФ «Фаховий коледж

мистецтв та дизайну КНУТД»

Н. П. Хмелевська

2021 рік

**ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
З ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА»
(на основі базової загальної середньої освіти)**

Освітній ступінь – фаховий молодший бакалавр

Київ 2021

Пояснювальна записка

Програму вступного випробування з дисципліни «Українська мова» розроблено відповідно до «Програми з української мови», затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

Програма спрямована на систематизацію і закріплення знань з української мови.

Програма складається з трьох розділів:

Перший - “Фонетика і орфографія” визначає основні і дуже важливі правила написання слів, знання яких є яскравою ознакою культури мови людини.

Другий - “Морфологія” вчить розрізняти одну частину мови від іншої (інколи тільки текст підказує, до якої частини мови належить те чи інше слово), знати їх творення і змінювання, від чого залежить їх написання.

Третій – “Синтаксис і пунктуація” долучає учнів до таємниць творення й вираження думки за допомогою речень, які є різні за побудовою, метою висловлення та інтонацією, - а значить, відмінні за пунктуаційними знаками.

Для вступного диктанту добираються тексти, максимально насичені вивченими орфограмами й пунктограмами. За метою висловлювання це можуть бути тексти-розповіді, описи чи міркування. Проте частіше це тексти комбінованого типу, в яких органічно поєднуються елементи всіх типів з монологічною і діалогічною формою викладу. Диктанти адаптовано до чинного правопису сучасної української мови і методичних вимог навчальної програми з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів.

Диктанти підібрані відповідно до основних правил орфографії та пунктуації. У них враховані такі вимоги: відображення рівня розвитку сучасної української мови; насиченість орфограмами та пунктограмами, різноманітною лексикою і стилістичними засобами, передбаченими програмою; відповідність нормам літературної мови. Тексти зорієнтовані на тематику культурологічної змістової лінії, тобто представляють українську літературу, історію, звичаї і традиції, мистецькі скарби, матеріальну і

духовну культуру українського народу, загальнолюдські цінності. Тексти характеризуються відносною цілісністю і завершеністю, зрозумілі для всіх.

Письмова робота з української мови у вигляді диктанту надає можливість об'єктивно перевірити писемну (орфографічну й пунктуаційну) грамотність абітурієнтів. Обсяг текстів диктантів становить 170-180 слів з урахуванням як самостійних, так і службових частин мови.

Диктант триває одну астрономічну годину.

Абітурієнт повинен знати:

- Вживання великої букви.
- Правила переносу частин слова.
- Правопис голосних. Чергування е з и, і з іншими голосними.
Правопис ненаголошених голосних.
- Спрощення в групах приголосних.
- Обґрунтовувати розстановку розділових знаків за допомогою вивчених правил.
- Вживання м'якого знака та апострофа.
- Подвоєння та подовження приголосних. Правопис слів іншомовного походження.
- Відмінювання та правопис відмінкових закінчень іменників та прикметників.
- Правопис відмінкових форм числівника.
- Відмінювання і правопис займенників.
- Правопис дієслів.
- Правопис прислівників.
- Правопис прийменників та сполучників.
- “Не” з іменними частинами мови, прислівником, дієсловом.
- Розділові знаки в простому реченні. Тире в простому неускладненому реченні. Розділові знаки між групою підмета і групою присудка.
- Однорідні члени речення. Розділові знаки між однорідними

членами речення.

- Узагальнюючі слова і розділові знаки при них.
- Відокремлені члени речення. Відокремлені додатки та обставини. Відокремлені і невідокремлені означення. Прикладна як різновид означення. Розділові знаки при прикладці.
- Звертання. Розділові знаки при звертанні.
- Вставні слова і речення. Вставлені слова і речення.
- Складнопідрядні речення. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях.
- Порівняльні звороти.
- Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.
- Пряма мова і розділові знаки при ній. Передача прямої мови непрямою. Цитати. Розділові знаки при цитатах.

Абітурієнт повинен уміти:

- Знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил.
- Правильно записувати слова з вивченими орфограмами.
- Знаходити і виправляти орфографічні помилки.
- Правильно ставити розділові знаки в реченнях з різними видами зв'язку.
- Знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1 Чергування голосних і приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Подвоєння і подовження приголосних.

2 Будова слова : відомості про основу слова і закінчення змінюваних слів, про корінь, префікс, суфікс і закінчення як значущі частини слова; вивчені орфографічні правила.

3 Творення слів : основні способи словотвору, правила переносу складних слів з рядка в рядок (односкладові частини складноскорочених слів та ініціальні й комбіновані аббревіатури).

4 Склад лексики сучасної української літературної мови за походженням. Власне українські слова. Синонімічне багатство мови: що вивчає лексика, загальні відомості про лексичне значення слова, синоніми, антоніми, омоніми, пряме і переносне значення слова; особливості власне української лексики в порівнянні із запозиченнями.

5 Загальні відомості про українську фразеологію. Роль фразеологізмів у мовленні: фразеологізми та їхні різновиди (синонімічні, антонімічні).

6 Принципи українського правопису. Основні орфограми в коренях, префіксах, суфіксах: принципи розрізнення орфограм, загальні ознаки чотирьох принципів українського правопису.

7 Складні випадки вживання апострофа і м'якого знака: групи знаків, співвідношення звуків і букв; правила вживання апострофа і м'якого знака.

8 Правопис іншомовних та складних слів : правила написання іншомовних слів українською мовою та правопис складних слів разом, окремо і через дефіс.

9 Стилiстичні засоби морфологiї: морфологiчні засоби стилiстики стосовно категорiї роду, категорiї числа, власних i загальних iменників, ступенiв порiвняння, стягнених i нестягнених форм, дiєслiвних категорiй.

10 Поняття про синтаксис та його основні одиниці : найважливіші відомості з синтаксису і пунктуації, основні одиниці синтаксису.

11 Прості двоскладні та односкладні речення : будову простого двоскладного речення, види односкладних речень.

12 Тире між підметом і присудком: правила використання, тире між підметом і присудком, а також випадки, коли не ставиться тире між підметом і присудком.

13 Розділові знаки при прикладці : правила відокремлення прикладки за допомогою дефіса коми чи тире; визначення прикладки.

14 Однорідні члени речення: відомості про однорідні члени речення: правила вживання розділових знаків при однорідних членах речення.

15 Розділові знаки при відокремлених членах речення: які члени речення називаються відокремленими та уточнюючими: використання розділових знаків при відокремлених та уточнюючих членах речення.

16 Звертання: непоширені і поширені звертання; розділові знаки при звертанні.

17 Вставні слова та вставлені конструкції: відомості про вставні слова (словосполучення та речення); найчастіше вживані вставні слова словосполучення; вивчені пунктуаційні правила.

18 Типи складних речень. Складносурядні речення : відомості про складне речення, види складних речень (сполучникові і безсполучникові), засоби зв'язку між частинами складного речення, особливості будови складносурядного речення; правила розстановки розділових знаків між простими реченнями в складносурядному.

19 Складнопідрядні речення: відомості про складнопідрядні речення (у тому числі з кількома підрядними); види підрядних речень; правила вживання розділових знаків між частинами складнопідрядного речення.

20 Безсполучникові складні речення. Складні речення з різними видами зв'язку: відомості про безсполучникові складні речення та про будову складного речення з різними видами зв'язку: правила вживання розділових знаків між частинами таких речень.

21 Пряма і непряма мова. Цитати. Діалог : будову речень з прямою і непрямою мовою, з цитатами; особливості діалогу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Основною формою перевірки орфографічної та пунктуаційної грамотності абітурієнтів є контрольний текстовий диктант.

Перевірці підлягають:

- уміння правильно писати слова на вивчені орфографічні правила і словникові слова, визначені для запам'ятовування;
- уміння ставити розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації;
- уміння належним чином оформляти роботу.

Перевірка диктантів здійснюється за традиційною методикою

- Для диктанту використовується текст, доступний для розуміння учнів 9-го класу.
- Обсяг текстів диктантів становить 170-180 слів з урахуванням як самостійних, так і службових частин мови.
- Для диктантів використовуються тексти, у яких кожне з опрацьованих правил орфографії та (або) пунктуації української мови представлене 3-5 прикладами.

Диктант оцінюється однією оцінкою на підставі таких критеріїв:

- орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково;
- виправляються, але не враховуються такі орфографічні та пунктуаційні помилки: на правила, які не внесено до шкільної програми; на ще не вивчені правила; у словах з написанням, що не перевіряється, над якими не проводилася спеціальна робота; у відтворенні так званої авторської пунктуації;
- повторювані помилки (у слові, яке повторюється в диктанті кілька разів) вважаються однією помилкою; однотипні (помилки на те саме правило, але в різних словах) вважаються кількома помилками;
- розрізняють грубі й негрубі помилки; зокрема, до негрубих належать такі:
 - 1) у винятках з усіх правил;
 - 2) у написанні великої літери в складних власних найменуваннях;

- 3) у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- 4) у випадках, коли замість одного розділового знака поставлений інший і якщо можлива інша інтонація;
- 5) у випадках, що вимагають розрізнення *не і ні* (у сполученнях *не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не...; ніщо інше не...*);
- 6) пропуск одного зі сполучуваних розділових знаків або порушення їх послідовності;
- 7) заміна українських літер російськими;
 - п'ять виправлень неправильного написання на правильне прирівнюються до однієї помилки;
 - орфографічні та пунктуаційні помилки на неопрацьовані правила виправляються, але не враховуються.

Диктант оцінюється за 100-бальною шкалою, виходячи з таких нормативів:

Бал	Кількість допущених помилок
193-200	0/0
185-192	0/1 (не груба)
176-184	0/2
167-175	1/1,0/2
158-166	2/2,1/3,0/4
149-157	3/3,2/4,1/5,0/6
140-148	4/4,3/5,0/8
132-139	4/4,3/5,0/8
124-131	5/5,4/6,3/7,2/8,1/9
116-123	6/6, 5/7, 4/8, 3/9
108-115	7/7, 6/8, 5/9, 8/6
101-107	8/8
100	більше 8/8

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Авраменко О. Українська мова/ збірник диктантів, - 9 клас. - Київ: Грамота, 2019.
- 2 Авраменко О. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі: І ч. - Київ: Грамота, 2019.
- 3 Авраменко О., Тищенко О. Українська мова: Правопис у таблицях, тестові завдання. – К: Книголав, 2020.
- 4 Білецька О. Збірник диктантів для підготовки до ДПА з української мови/ 9 клас. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2020.
- 5 Глазова О. П. Українська орфографія: тренувальні вправи, контрольні завдання, диктант. - Харків, 2004.
- 6 Ткачук Т. П. Українська мова. Збірник диктантів/ 9 клас + безкоштовний медійний додаток. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2018.
- 7 Український правопис. - Харків: Фоліо, 2019. – 348с.
- 8 Фурдуй М. І. Українська мова. Практикум з правопису: Навчальний посібник / За ред. В.В. Різуна. - 3-тє вид. - Київ: Либідь, 2008.